



SVEA HOVRÄTT
Miljööverdomstolen
Rotel 1314

DOM
2009-12-02
Stockholm

Mål nr
M 5457-08

Sid 1 (8)

Li

S

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätt, miljödomstolens dom 2008-06-13 i mål M 847-08, se bilaga

KLAGANDE

Troedsson & Nilsson AB
Gyllenlundsvägen 12, Mala
280 20 Bjärnum

Ombud: Advokat M.L.J.
Advokatfirman Lilliehöök

MOTPART

Miljönämnden i Hässleholms kommun
281 80 Hässleholm

SAKEN

Föreläggande om efterbehandlingsåtgärder

MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

1. Miljööverdomstolen förtydligar miljödomstolens dom endast på så sätt att de efterbehandlingsåtgärder som förelagts bolaget enligt punkten 1 i miljönämndens beslut 2007-05-16 inte omfattar jordmassor under befintlig byggnad.
2. Med ändring av miljödomstolens dom upphäver Miljööverdomstolen punkten 2 i miljönämndens beslut 2007-05-16 och förordnar att miljönämnden lämnar de föreskrifter bolagets anmälan ger anledning till.

Dok.Id 851311

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 4

Telefon
08-561 670 00
E-post: svea.hovratt@dom.se
www.svea.se

Telefax
08-561 675 59

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00-15:00

YRKANDEN I MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Troedsson & Nilsson AB, bolaget, har yrkat att Miljööverdomstolen med ändring av miljödomstolens dom ska upphäva punkten 1 i miljönämndens föreläggande och föreskriva att det område som avses (det så kallade bumerangområdet) ska solidifieras i befintligt skick.

Bolaget har i andra hand yrkat att punkten 2 i miljönämndens föreläggande ska upphävas, d.v.s. att bolaget inte ska vara skyldigt att utöver utgrävning och deponering/jordtvätt av området enligt punkten 1 också ska vara skyldigt att solidifiera den i punkten 2 angivna delen av fastigheten.

Miljönämnden i Hässleholms kommun har bestritt ändring.

UTVECKLING AV TALAN I MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Bolaget

Bolaget har funnit det lämpligt att i samband med en solidifiering av det område som omfattas av punkten 1 i miljönämndens föreläggande, bumerangområdet, även föreslå en solidifiering av det område som omfattas av punkt 2 i föreläggandet, d.v.s. ett ytterligare område om ca 3 800 m². Det är inte ekonomiskt försvarbart att vidta en solidifieringsåtgärd enbart på ett så litet område som bumerangområdet. Genom att solidifiera både bumerangområdet och den del av fastigheten som omfattas av punkt 2 får man kontroll på spridningsrisken från bumerangområdet samtidigt som den aktuella delen av fastigheten får en hårdgjord yta som kan användas i bolagets verksamhet. Bolaget har således presenterat förslaget avseende en solidifiering av hela den aktuella delen av fastigheten huvudsakligen av det skälet att bumerangområdet behövde åtgärdas.

Det var vidare lösningen med solidifiering av hela ytan som låg till grund för bedömningen att ytterligare detaljundersökningar utanför bumerangområdet inte var relevant. En fördjupad markundersökning avseende området i punkt 2 innebär en betydande kostnad. Dessa medel skulle kunna användas betydligt bättre om de istället nyttjas till en efterbehandling (solidifiering) av hela ytan, även om en solidifiering av hela området i punkt 2 sannolikt ej kunde anses vara motiverat i ett strikt miljömässigt perspektiv.

En utgrävning av bumerangområdet innebär sannolikt en större risk att föroreningarna sprids.

Om Miljööverdomstolen finner att bumerangområdet ska grävas ut och jordmassorna bortforslas, anser bolaget att det inte finns skäl att solidifiera det i punkt 2 angivna området, eftersom den huvudsakliga mängden föroreningar då avlägsnas från fastigheten. I vilket fall måste ytterligare utredningar först vidtas så att föroreningssituationen i området i punkt 2 klarläggs.

En kombination av utgrävning/bortforsling av jordmassor och stabilisering eller likvärdig metod i enlighet med miljönärmyndens föreläggande är vare sig miljömässigt motiverad eller ekonomiskt försvarbar. Endast en av efterbehandlingsåtgärderna ska väljas.

Med anledning av Naturvårdsverkets yttrande i målet vill bolaget klarlägga att målsättning med de åtgärder som föreslagits har varit att under kontrollerade former genomföra en efterbehandlingsåtgärd som innebär att den pågående industriella verksamheten på fastigheten kan fortgå samtidigt som det vidtas en åtgärd som säkerställer att ett eventuellt läckage till närliggande recipient är acceptabelt. Det är inte rimligt att flytta eller riva befintliga byggnader för att uppnå en total sanering; detta sker istället lämpligen när verksamheten i framtiden avvecklas.

En förutsättning för den föreslagna solidifieringen var att bolaget - i samband med att de föreberedande åtgärderna vidtogs - skulle samråda med miljönämnden för att fastställa krav på täthet av det solidifierade marklagret och även fastställa omfattningen av erforderliga kontroller i såväl utförandefasen som efterföljande driftsfas. Samrådet var avsett att även omfatta kontroller av föroreningsläckage till omgivande recipient.

Dessvärre förefaller såväl Naturvårdsverket som SGI ha missförstått bolagets syfte med den planerade efterbehandlingsåtgärden. Yttrandet från SGI tar nämligen huvudsakligen upp frågan om en stabilisering av området medan bolagets har för avsikt att genomföra en solidifiering för att minska infiltration av ytvatten och därmed förhindra potentiellt läckage av föroreningar till recipienten. Huvuddelen av SGI:s yttrande är enligt bolagets uppfattning därmed inte relevant för den föreslagna åtgärden.

Bolaget delar Naturvårdsverkets uppfattning att de undersökningar och utredningar som utförts endast är översiktliga. Bolaget delar även Naturvårdsverkets bedömning att för det fall andra åtgärdsalternativ ska övervägas så bör ytterligare utredningar vidtas.

Om det av bolaget förslagna tillvägagångssättet inte accepteras, hemställer därmed bolaget om att beredas möjlighet att låta utföra mer detaljerade undersökningar så att föroreningarna inom fastigheten kan avgränsas och därmed slutlig ställning kan tas till vilken åtgärd som bör vidtas.

Sedan bolaget tog fram sitt förslag till efterbehandlingsåtgärd har förutsättningarna förändrats. De tidigare i målet angivna kostnadsuppgifterna för såväl solidifiering som omhändertagande vid deponi är nu inaktuella. Dessutom finns det idag eventuellt alternativa åtgärder till deponering och solidifiering d.v.s. nya efterbehandlingsmetoder som är såväl bättre för miljön som mer kostnadseffektiva.

Bolaget bör därför föreläggas att ta fram nya kostnadsberäkningar avseende respektive efterbehandlingsmetod. Om det framkommer att solidifieringsmetoden är den mest kostnadseffektiva metoden bör bolaget härfter föreläggas att utföra en förprovning. För det fall det istället framkommer att utgrävning av bumerangområdet eller en "in situ"- åtgärd är den mest kostnadseffektiva metoden bör bolaget åläggas att låta genomföra sådan efterbehandlingsåtgärd.

Oavsett om en utgrävning eller en solidifieringsåtgärd blir aktuell är det viktigt att åtgärden kan vidtas när det råder så gynnsamma väderleksförhållanden som möjligt.

Miljönämnden i Hässleholms kommun

De mest förorenade massorna motsvarar en klassificering som farligt avfall. Miljönämnden har bedömt det vara miljömässigt motiverat och skäligt att begära samma skyddsnivå på en inkapsling av dem som vad som gäller för avfall i den deponiklassen. Bolaget har inte visat att det uppfylls genom förslagen i anmälan om efterbehandlingsåtgärd och med de kompletteringar som lämnats i ärendet. Nämnden bedömer att en utgrävning och transport av dessa massor till en godkänd mottagnings-/behandlingsanläggning för farligt avfall bättre motsvarar bästa möjliga teknik än den solidifiering som anmälts som efterbehandlingsåtgärd.

Det är den ansvarige för avhjälpandeåtgärden/efterbehandlingen som har hela utredningsansvaret. Det är därför inte relevant att åberopa alternativåtgärden, att avstå från solidifiering av det yttre området enligt föreläggandepunkt 2 (som anmälades 2007 för åtgärd till miljönämnden), utan att utreda de miljömässiga följderna av och närmare motivera en lägre åtgärdsnivå eller ingen åtgärd alls.

Miljönämndens föreläggande enligt punkten 1 har bedömts som skäligt då efterbehandlingen med urschaktning av de mest förorenade massorna, d.v.s. höga till mycket höga halter av arsenik, är starkt motiverad redan av miljöskäl. Nämnden har bedömt att det finns risk för sådan skada eller olägenhet som anges i 10 kap 1 § miljöbalken om verksamma efterbehandlingsåtgärder inte vidtas. Behovet av åtgärder enligt punkten 1 som anges i nämndens föreläggande och den anmälda efterbehandlingsåtgärden enligt punkten 2 bedöms vara starkt motiverat. Den jordvolym som enligt bolagets utredning kan komma i fråga för solidifiering kan grovt uppskattas till 1 700 – 2 200 ton. Vid skälighetsbedömningen bör nyttan av det förbättrade ytskiktet och bärigheten i markområdet värderas och räknas av från den totala kostnaden för efterbehandling.

Genom borttransport av jordmassorna med de högsta halterna, ca 450 ton, beräknas ca 30 % av föroreningen kunna avlägsnas. Även betydande mängder av höghaltig krom- och kopparförorening skulle därmed samtidigt avlägsnas. Denna jordvolym beräknas utgöra endast högst ca 15 % av den jordvolym som behöver åtgärdas, d.v.s. jord med arsenikhalter över 40 mg/kg TS.

Det ska här tilläggas att de nya generella riktvärden för motiverade åtgärdskrav i förorenad mark som Naturvårdsverket antagit innebär en skärpning för arsenik. Riktvärdet för mindre känslig markanvändning anges nu till 25 mg As/kg TS (tidigare 40 mg/kg) och för känslig markanvändning till 10 mg As/kg TS (15 mg/kg). Även för krom har riktvärdena skärpts väsentligt och delvis även för koppar.

Massor med halter över 1 000 mg As/kg TS betraktas som farligt avfall enligt Avfall Sveriges rekommendationer (Rapport 2007:01, tabell 4.1). En mottagningsanläggning för sådana massor måste då uppfylla kraven på denna deponiklass, så som de preciseras i förordningen om deponering av avfall.

Miljönämndens föreläggande ställer inget krav på att jordmassor under befintlig byggnad ska saneras så länge byggnaden finns kvar intakt. Vid den delsanering som genomfördes under år 2002 inför utbyggnad av en spikhall på fastigheten grävdes ett ca 250 m² stort område ut och de förorenade massorna transporterades till godkänd mottagningsanläggning för behandling. Överbyggnaden med betongplatta och takförsedd byggnad har bedömts utgöra tillräcklig säkerhet mot spridningsrisker.

REMISSYTTRANDEN I MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Naturvårdsverket

Naturvårdsverket anser att de undersökningar och utredningar som gjorts för att bedöma föroreningsgrad och möjliga åtgärdsalternativ är översiktliga och bristfälliga. Föroreningarna verkar dock ligga ytligt och mängden förorenad jord verkar vara relativt begränsad. Med utgångspunkt från det redovisade underlaget kan det vara rimligt att gräva bort det förorenade skiktet och deponera på annan plats. Alternativet med solidifiering kräver betydligt mer undersökningar och utredningar (med tillhörande kostnader) innan det kan övervägas.

För relativt små objekt som ska efterbehandlas är det ofta onödigt att göra omfattande och dyra utredningar. Det kan vara mest rationellt att under kontrollerade former gräva bort de förorenade massorna och deponera dem på en plats som har tillstånd att ta emot dem.

Naturvårdsverket har bett Statens Geotekniska Institut (SGI) om tekniska synpunkter i det rubricerade ärendet. SGI har särskild kunskap om markundersökningar och stabiliseringsåtgärder (se nedan). Naturvårdsverkets egna erfarenheter stämmer överens med dem som SGI framför. Det är uppenbart att de begränsade undersökningarna och utredningarna i det rubricerade ärendet inte ger tillräckligt underlag för att alternativet solidifiering ska kunna värderas.

Allmänt gäller att riksdagen har fastställt ambitionen att Sverige ska uppnå vissa miljömål inom en generation. När det gäller miljömålet Giftfri miljö och förorenade områden finns ett delmål som innebär att detta miljöproblem i sin helhet i huvudsak ska vara löst allra senast år 2050. En förutsättning för det är att alla som bidragit till föroreningarna tar sitt ansvar. Åtgärderna ska vara hållbara i ett långsiktigt perspektiv, så att man inte om 50 till 100 år behöver börja om igen med efterbehandling av områden, som inte varit tillräckligt åtgärdade från början.

Statens geotekniska institut, SGI

De undersökningar och utredningar som har redovisats i rapport från Prikon Process och Industrikonsult AB (nedan benämnt Prikon) samt La YTV-konsult av översiktlig och övergripande karaktär. Det krävs kompletteringar och fördjupningar i flera avseenden för att kunna ge underlag för relevanta beräkningar och slutsatser med avseende på föroreningsmängder, lakbarhet och spridning av tungmetaller och framför allt arsenik. Föroreningarnas utbredning har heller inte kartlagts i sådan omfattning att man med någon större säkerhet kan bedöma omfattningen av den skada som skett. Sammantaget innebär detta att det enligt SGI:s uppfattning saknas tillräckligt underlag för att en fullständig och relevant riskbedömning ska kunna göras.

Vare sig markundersökningen eller åtgärdsutredningen innehåller några konkreta förslag till övergripande åtgärds mål, samlad bedömning av miljö- och hälsorisker på lång och kort sikt, platsspecifika riktvärden, nollalternativ (dvs. att inga tekniska åtgärder vidtas), åtgärdsbehov, utvecklad beskrivning av åtgärdsförslagen, osäkerheter och risker med de föreslagna åtgärderna, behov av efterkontroll, transportbelastning, kostnadsuppskattning för de olika åtgärdsalternativen eller förslag på slutlig riskvärdering inkl. mätbara åtgärds mål och åtgärdskrav. Riskvärderingen syftar till att göra en sammanvägd bedömning av olika åtgärdsalternativ där hänsyn tas till vad som är miljömässigt motiverat, tekniskt möjligt och ekonomiskt rimligt.

Sammantaget innebär detta att SGI anser att underlaget och hittills utförda undersökningar och utredningar ger en ofullständig bild. De fakta som presenteras i rapporterna bör dock kunna användas för att antingen planera kompletterande undersökningar eller att direkt vidta någon form av åtgärder.

Den totalt förorenade volymen har uppskattats till ca 1 000 m³, eller drygt 1 800 ton. För att säkrare bedöma omfattningen erfordras dock mer detaljerade undersökningar och framför allt flera laboratorieanalyser av jord. Den största osäkerheten bedöms vara utsträckningen i plan. Utförda fältanalyser indikerar att föroreningen är begränsad på djupet, vilket även styrks av orsaken till de förhöjda arsenikhalterna, dvs. dropp från uppställt impregnerat virke. Det bör dock poängteras att det saknas information om spill och läckage vid impregneringsanläggningen inom området.

Den största osäkerheten rör alternativet stabilisering av marken. I underlagsrapporterna nämns kalk, järnsulfat, cement och merit som bindemedel. Det finns således ett antal olika tillsatsmedel som fungerar som stabiliseringsmedel och som kemiskt binder föroreningarna, faller ut föroreningarna eller som på något annat sätt ändrar de kemiska förhållandena.

Kritiska parametrar för en lyckad S/S-behandling är (Åtgärds lösningar erfarenheter och tillgängliga metoder. Naturvårdsverkets kunskapsprogram "Hållbar sanering", rapport 5637):

- Kornstorleksfördelningen. Bäst lämpad är relativt homogena sandjordar.
- Organisk halt. Stabiliserad förorenad jord med hög organisk halt (humus, torv mm) uppvisar i regel lägre hållfasthet och sämre beständighet.
- Komplexbildning och oxidationsförhållanden. Metallernas förekomstform påverkar stabiliseringens effektivitet. Materialet kan behöva förbehandlas.

För att utforma stabiliseringen krävs att de förorenade massorna karakteriseras med avseende på bl.a. ovanstående parametrar. Stabiliseringen måste även förtestas på aktuellt material i laboratorie-/pilotskala för att verifiera teknikens lämplighet. Slutligt val av bindemedel samt viktförhållandet mellan olika bindemedel och totalmängd per m³ jord ska baseras på platsspecifika laboratorie- och eventuella pilottester. Dessutom måste det naturligtvis utföras kompletterande markundersökningar för att säkerställa att hela det förorenade området täcks in. Stabiliseringens pH-höjande effekt (beroende på tillsatsmedel) kan för vissa metaller, t.ex. arsenik, eventuellt leda till ökad utlakning vilket måste beaktas. Möjligheten till en homogen inblandning av tillsatsmedel är en stor osäkerhetsfaktor.

Uppgrävning och omhändertagande av de arsenikförorenade jordmassorna innebär att föroreningskällan avlägsnas och riskreduktionen blir därmed hög på både kort och lång sikt för såväl människa som miljö. Det finns dock en kvarstående risk för föroreningsspridning eftersom föroreningar lämnas kvar, främst under befintlig spikhall. Mängden är osäker eftersom inga undersökningar gjorts under byggnaden. Risken för spridning bedöms dock som liten eftersom marken är bebyggd. Stabilisering/solidifiering innebär sannolikt en riskreduktion på kort till medellång sikt. Det finns en viss osäkerhet i åtgärds teknikens långsiktiga beständighet, och på lång sikt bedöms riskreduktionen därför bli något lägre jämfört med om de förorenade massorna grävs bort.

Totalkostnaden för uppgrävning och deponering bedöms av SGI uppgå till ca 1,5 – 2 Mkr. Kostnaden baseras på att den totala volymen uppgår till ca 1 000 m³ och erfarenheter från sanering av liknande projekt. Den största osäkerheten ligger i mängden arsenikförorenad jord samt vilket åtgärdskrav som ska tillämpas, varav den största osäkerheten bedöms vara utsträckningen i plan.

Totalkostnaden för stabilisering och solidifiering bedöms av SGI uppgå till minst 2 - 2,5 Mkr, beroende på att omfattande karakteriseringar och tester måste utföras innan åtgärden kan genomföras samt att åtgärden troligen betraktas som tillståndspliktig enligt förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. SGI samlade värdering av den översiktliga bedömning som gjorts ovan är att:

- Det mest ekonomiska, miljömässiga och tekniskt lämpliga alternativet är att gräva ur föroreningarna inom hela det förorenade området. Man bör inte blanda olika åtgärds metoder, detta innebär främst omotiverade extrakostnader. Valet motiveras av att det förorenade området är begränsat och föroreningarna ytligt belägna. Åtgärden innebär dessutom att risken för miljö- och hälsopåverkan reduceras avsevärt på både kort och lång sikt samt att totalkostnaden bedöms som rimlig med hänsyn till den riskreduktion som erhålls jämfört med om området stabiliseras.
- Åtgärdskravet kan diskuteras. Det är mycket tveksamt om det är ekonomiskt försvarbart att utföra en fördjupad riskbedömning och riskvärdering enligt Naturvårdsverkets kvalitetsmanual (Naturvårdsverkets rapport 1234) med tanke på de höga kostnaderna för detta (uppskattningsvis ca 300-500 tkr) samt vid jämförelse med den bedömda totalkostnaden för åtgärden. Vid jämförelse med liknande projekt bedöms de generella riktvärdena för mindre känslig markanvändning kunna tillämpas i detta fall, främst med anledning av den bedömt ringa mängden förorenad jord.
- Behovet av kompletterande undersökningar kan också diskuteras. Kostnaden för de kompletterande undersökningarna ska ställas i relation till kostnaderna för att åtgärda området direkt. I båda fallen krävs dock att kompletterande undersökningar utförs, antingen som en fristående undersökning innan åtgärd eller som en del av åtgärdsfasen eller under åtgärdsfasen.

MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

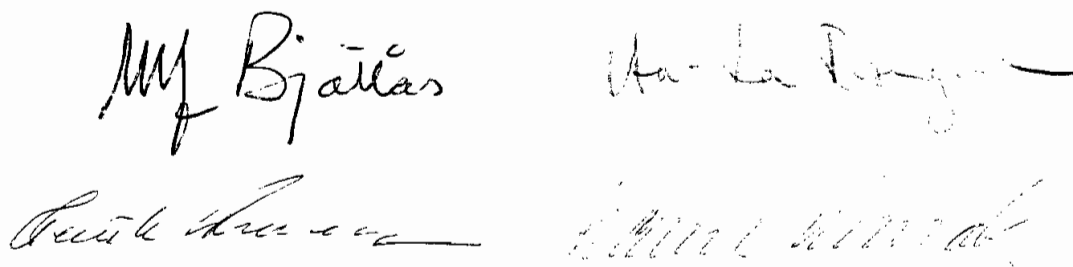
Miljööverdomstolen delar underinstansernas bedömning att det område som avses i punkten 1 i miljönämndens föreläggande (bumerangområdet) och som har högsta halterna av främst arsenik bör saneras genom utgrävning och borttransport av den förorenade jorden till en deponi eller jordtvättanläggning med erforderliga tillstånd. Bolagets förstahandsyrkande bör därför avslås. Miljönämnden har i sitt yttrande till Miljööverdomstolen förklarat att föreläggandet inte ställer krav på att jordmassor under befintlig byggnad ska saneras, så länge byggnaden finns kvar intakt. Föreläggandet bör förtydligas i detta avseende.

Bolagets andrahandsyrkande gäller de jordmassor som har för området medelhöga arsenikhalter (halter mellan 40 och 1 000 mg As/kg TS). Bolagets yrkande innebär att det inte ska ställas krav på solidifiering/stabilisering av dessa massor.

Miljööverdomstolen finner att de undersökningar som hittills utförts tyder på att det finns skäl att efterbehandla även dessa massor. Mot bakgrund av vad som anförts av Naturvårdsverket och SGI finner dock Miljööverdomstolen att de utredningar som utförts inte visar att den efterbehandlingsmetod som redovisats av bolaget är den bästa från vare sig miljömässiga eller ekonomiska utgångspunkter. Det kan till och med finnas en risk för att metoden utan noggrannare undersökningar och bedömningar skulle kunna leda till försämrade miljöförhållanden jämfört med dagens förhållanden. Det bör därför inte utan ytterligare utredningar föreskrivas att markområdet enligt föreläggandet punkt 2 ska solidifieras/stabiliseras. Bolagets andrahandsyrkande bör således bifallas.

Valet av metod för sanering av området enligt föreläggandets punkt 2 beror på vilka ställningstaganden som görs beträffande omfattning och inriktning av de utredningar som erfordras, tidpunkten för när saneringen lämpligast genomförs samt eventuellt tillfälliga åtgärder i form av övertäckning/asfaltering i avvaktan på sanering. Dessa frågor kan inte avgöras av Miljööverdomstolen i detta mål. Det ankommer i stället på miljönämnden att fatta de kompletterande beslut som motiveras av bolagets anmälan om efterbehandling.

Miljööverdomstolens dom får enligt 23 kap. 8 § miljöbalken inte överklagas.



I avgörandet har deltagit hovrättslagmannen Ulf Bjällås, miljørådet Anna-Lena Rosengårdt samt hovrättsråden Henrik Runeson och Karin Kussak, referent.
Enhälligt.



VÄXJÖ TINGSRÄTT
Miljödomstolen

Bilaga

DOM
2008-06-13
meddelad i
VÄXJÖ

Mål nr M 847-08

Sid 1 (6)

KLAGANDE

Troedsson & Nilsson AB
Gyllenlundsvägen 12, Mala
280 20 BJÄRNUM

Ombud: Advokaten **M.L.J.**
Advokatfirman Lilliehöök Jacobsson AB

MOTPART

Miljönämnden i Hässleholms kommun
Stadshuset
281 80 HÄSSLEHOLM

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Skåne läns beslut den 21 februari 2008, dnr 505-42276-07, se bilaga 1

SAKEN

Föreläggande om efterbehandlingsåtgärder

DOMSLUT

Miljödomstolen ändrar det överklagade beslutet endast på så sätt att tidpunkten för när de förelagda efterbehandlingsåtgärderna skall vara avslutade flyttas fram till senast ett (1) år efter att denna dom vunnit laga kraft.

BAKGRUND

Miljönämnden i Hässleholms kommun förelade i beslut den 16 maj 2007, § 73, Troedsson & Nilsson AB att vidta följande efterbehandlingsåtgärder på fastigheten Mala 41:1:

1. *Jordmassor i område enligt bolagets utredningar 2001 (H.A. : 2001-10-11 & 2001-11-08) med halt av arsenik (As) som överstiger 1 000 mg/kg TS (bumerang-området) skall tas bort för behandling vid godkänd anläggning, dvs. deponi alternativt jordtvättanläggning.*

Dok.Id 89635

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 81 351 03 VÄXJÖ	Kungsgatan 8	0470-868 00 E-post: miljodommstolen.vaxjo@dom.se	0470-868 40	måndag – fredag 09:00-12:00 13:00-15:00

2. *Jordmassor i området enligt bolagets utredningar 2001 (H.A. 2001-10-11 & 2001-11-08) med halt av arsenik (As) i haltintervallet > 40 – 1 000 mg/kg TS (exkl. bumerangområdet) skall solidifieras i befintligt skick enligt bolagets anmälan 2007-01-03 med kompletteringar 2007-03-15 eller med annan likvärdig metod. Anmälan skall dock ytterligare kompletteras med uppgifter om lakbarhet och utvärdering av slutprodukts beständighet samt risk för framtida miljöpåverkan av den kvarlämnade föroreningen.*

Efterbehandlingsåtgärderna enligt ovan skulle enligt nämndens beslut vara avslutade senast den 30 november 2007.

Troedsson & Nilsson AB överklagade punkt 1 i nämnden beslut samt tidpunkten för när de förelagda åtgärderna skulle vara avslutade till länsstyrelsen, som ändrade beslutet endast på så sätt att nämnda tidpunkt bestämdes till sex månader efter det att bolaget fått del av länsstyrelsens beslut.

YRKANDEN M.M.

Troedsson & Nilsson AB överklagar länsstyrelsens beslut och yrkar att punkt 1 i nämndens föreläggande skall upphävas samt att miljödomstolen skall besluta att även området i nämnda punkt skall solidifieras i befintligt skick enligt bolagets anmälan. Vidare yrkar bolaget att tidpunkten vid vilken efterbehandlingsåtgärderna skall vara avslutade bestäms till ett (1) år efter lagakraftvunnet beslut föreligger. Bolaget anför att de grunder som framställts i överklagandet till länsstyrelsen vidhålls, med följande tillägg.

Den omständigheten att impregneringsverksamheten delvis bedrevs före den tidigare miljöskyddslagens ikraftträdande 1969 utgör grund för jämkning av ansvaret, liksom den omständigheten att verksamheten under hela tiden fram till 1984 bedrevs med tillsynsmyndighetens godkännande, dvs. verksamheten bedrevs på ett för den aktuella tiden accepterat sätt. Bolaget har följaktligen inte åsidosatt några villkor eller föreskrifter, utan har vidtagit de skyddsåtgärder och försiktighetsmått i övrigt som tillsynsmyndigheten ansåg lämpliga. Av ovan angivna skäl föreligger grund för jämkning av efterbehandlingsansvaret.

Bolaget har genom sin utredning funnit att risken att den aktuella föroreningen

sprids till omgivningen är mycket liten. För det fall de utgrävningsåtgärder som miljönämnden förelagt bolaget att utföra i det sk. "bumerangområdet" genomförs, föreligger däremot en stor risk att föroreningen aktiveras och sprids till ett större område. En "solidifiering" av hela det förorenade området innebär däremot att risken för spridning av föroreningen minimeras och är således den efterbehandling som är bäst för miljön. Det kan inte vara förenligt med miljöbalkens bestämmelser och intentioner att åtgärder vidtas som medför större risk för spridning av föroreningen. Eftersom det är fråga om ett industriområde och det inte kommer att bli aktuellt med annan verksamhet på fastigheten än industri - eller annan typ av mindre känslig markanvändning - är det inte heller försvarbart att utgrävning sker för transport till deponi, eftersom denna åtgärd även innebär en miljöpåverkan genom transporter till deponin.

Som anförts i bolagets tidigare inlagor till länsstyrelsen innebär en utgrävning och bortforsling av jord från "bumerangområdet" inte att föroreningarna på fastigheten elimineras. Det finns nämligen förorenade områden under byggnaderna på fastigheten. Dessa områden bedöms dock inte innebära någon risk, eftersom föroreningarna ligger under byggnader vilket förhindrar "urlakning". En solidifiering har dock samma effekt som en byggnad, dvs. föroreningen kapslas in, vilket innebär att urlakning förhindras och spridningsrisken minimeras. Metoderna och tillvägagångssättet för solidifiering har utvecklats enormt mycket de senaste fem åren, vilket innebär att denna efterbehandlingsmetod - i övriga Europa, men även av svenska myndigheter - allt oftare ses som ett alternativ till deponering. Det finns åtskilliga exempel på områden som är mer förorenade än den aktuella fastigheten, där man valt att solidifiera och kapsla in föroreningarna istället för att gräva ur och "flytta problemet", dvs. transportera till deponi.

Bolaget ifrågasätter vidare miljönämndens beräkning avseende kostnaderna för utgrävning och bortforsling till deponi. Bolaget har för några år sedan - efter föreläggande från miljönämnden - vidtagit utgrävning på annan del av fastigheten och då forslat jord till deponi. Bolaget vet därmed av egen erfarenhet att kostnaderna för utgrävning och transport jämte deponering ligger i den beloppsnivå som bolaget redovisat.

Sammantaget vidhåller bolaget att miljönämndens beslut att förelägga det om att ta bort jordmassorna i det sk. "bumerangområdet" är orimligt. Av skäl som anförts i inlägget till länsstyrelsen och som anförts ovan föreligger skäl att jämka ansvaret. Beslutet är inte heller miljömässigt motiverat eftersom en utgrävningsåtgärd medför en påtaglig risk för att föroreningen sprids. En solidifiering är såväl det miljömässigt bästa alternativet som den bästa åtgärden ur ekonomisk synpunkt för bolaget. Området kommer efter en solidifieringsåtgärd inte att utgöra en risk för miljön eller människors hälsa, vilket innebär att kravet i 10 kap. 4 § miljöbalken uppfylls, dvs. bolaget utför och bekostar den efterbehandlingsåtgärd som behövs för att förebygga eller motverka att skada eller olägenhet uppstår för människors hälsa eller miljön.

Bolaget vidhåller vidare att det inte är möjligt att handla upp och genomföra efterbehandlingsåtgärderna på så kort tid som anges i miljöprövningsdelegationens beslut. Det tar dels tid att handla upp åtgärder, men det är härutöver synnerligen viktigt för att uppnå bästa resultat att den aktuella åtgärden vidtas under lämpliga väderleksförhållanden. Bolaget vidhåller följaktligen sitt krav att tidpunkten vid vilken efterbehandlingsåtgärderna skall vara avslutade bestäms till ett år efter lagakraftvunnet beslut.

Miljönämnden i Hässleholms kommun motsätter sig bolagets yrkande att punkt 1 i föreläggandet skall upphävas samt en jämkning av saneringsansvaret. Nämnden tillstyrker bolagets yrkande om förlängd tid för att vidta åtgärderna. Nämnden hänvisar till tjänsteutlåtande daterat den 8 maj 2007 samt tillägger följande.

I tjänsteutlåtandet grundas nämndens interna jämförande kostnadsberäkning för borttransport och eventuell behandling av de mest förorenade massorna på de då aktuella priserna för de olika saneringsmoment som bolaget redovisat i sin egen kostnadskalkyl (Kostnadsjämförelse deponi/stabilisering). Miljönämnden har tydligt redovisat att saneringskravet enligt punkt 1 i föreläggandet skulle medföra en ytterligare kostnad om högst cirka 0,5 Mkr (grundat på bolagets egna prisuppgifter för transporter, behandling och återfyllning av schaktet) jämfört med enbart solidifiering av hela det förorenade området. De betydligt högre belopp som bolaget åberopat grundar sig på att man utgår från betydligt större volymer vid alternativet borttransport – behandling. Skälet för

detta anges vara att man då har högre krav på saneringseffekten, dvs. "en helt ren yta" innan återfyllning sker.

Argumentet att den tidigare genomförda delsaneringen, en schaktsanering inklusive borttransport och behandling, visar på mycket höga kostnader bedöms inte som aktuellt. Detta eftersom det numera erbjuds möjlighet att kunna få massorna behandlade på betydligt närmare avstånd, vid anläggningen i Vankiva (Tysberga) cirka tio kilometer från Mala.

Meningen med nämndens föreläggande är heller inte att slutligt bara flytta problemet. Syftet är att borttransporterade förorenade massor, med arsenikhalter motsvarande klassificeringen för farligt avfall, för framtiden skall kunna förvaras/hanteras på ett säkert och kontrollerat sätt. Jordtvätt är att föredra, men en deponering på en godkänd anläggning med föreskrivna skyddsbarriärer och kontroll av miljöpåverkan (SFS 2001:512 och NFS 2004:5) har bedömts säkrare än solidifiering av jordmassorna i det nu aktuella fallet. Tidsperspektivet för deponikraven är minst 200 år vid deponering av farligt avfall. Det har inte visats i bolagets anmälan om åtgärd att solidifieringstekniken uppfyller samma krav. Om solidifiering tillämpas som saneringsteknik bör åtgärden leda till att den behandlade jordmassan som minimum uppnår kraven för inert avfall, vilket bl.a. kan kontrolleras genom lakbarhetstest på det aktuella materialet och en jämförelse mot de gränsvärden som anges i 22 § Naturvårdsverkets föreskrifter 2004:10. Den slutliga bedömningen är att de högre halterna av arsenik inom "bumerangområdet" kräver en högre tillförlitlighet vid en saneringsinsats för att kunna godtas utifrån miljöbalkens krav. Kontroll av solidifieringens djupverkan bedöms som svår att utföra i efterhand.

Troedsson & Nilsson AB har yttrat sig över det som har tillförts målet.

DOMSKÄL

I målet tillämpliga bestämmelser framgår av det överklagade beslutet. Det bör därvid förtydligas att tillämpliga bestämmelserna i 10 kap. miljöbalken, i enlighet med övergångsbestämmelserna till SFS 2007:660, har redovisats i dess lydelse innan den 1 augusti 2007.

Miljödomstolen gör följande bedömning.

Marken inom det s.k. bumerangområdet är starkt förorenad av arsenik, varför det finns skäl att kräva att det vidtas långtgående efterbehandlingsåtgärder. Det får då anses ha varit riktigt av nämnden att adressera ett föreläggande om efterbehandling till Troedsson & Nilsson AB. Det kan också konstateras att det i målet inte har kommit fram någon omständighet som bör utgöra skäl för att jämka det övergripande ansvar som bolaget har för att efterbehandla området.

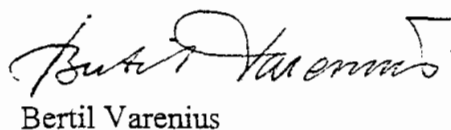
Av utredningen i målet framgår inte att det av bolaget föreslagna alternativet med en solidifiering av jordmassorna skulle utgöra en tillräcklig åtgärd för att förhindra framtida skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Den kostnadsberäkning som Troedsson & Nilsson AB har presenterat är knapphändig, har med fog ifrågasatts av miljönämnden och kan inte ha någon avgörande betydelse för bedömningen. Det framgår inte heller att kostnaderna skulle vara oskäligen för att enligt föreläggandet ta bort jordmassorna för behandling vid godkänd anläggning. Inte heller i övrigt har det kommit fram någon omständighet som kan anses medföra att det skulle vara oskäligt att kräva av Troedsson & Nilsson AB att ta bort jordmassorna. Miljönämnden har således haft fog för att kräva att bolaget skall vidta efterbehandlingsåtgärder i enlighet med punkt 1 i föreläggandet och överklagandet skall därför avslås.

Det finns skäl för att, som miljönämnden har tillstyrkt, förlänga tiden för att vidta de förelagda efterbehandlingsåtgärderna. Tidpunkten för när åtgärderna senast skall ha avslutats bör flyttas fram i enlighet med det som framgår av domslutet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2

Överklagande senast den 4 juli 2008.


Anders Bengtsson


Bertil Varenius

I avgörandet har deltagit rådmannen Anders Bengtsson, ordförande, och miljörådet Bertil Varenius. Målet har handlagts av beredningsjuristen Charlotte Engell.



Vår referens
Rättssektionen
Leif Nyberin
040/044-252515, 252429 (exp)

Klagande
Troedsson & Nilsson AB

Ombud
Adv M.L.J.
Advokatfirman Lilliehöök Jacobsson AB

VÄXJÖ TINGSRÄTT
Miljödomstolen

Ink. 2008-03-20
Akt. 1847/08
Aktbil. 2 rot. 8

Överklagande av Miljönämnds beslut

Beslut

Länsstyrelsen gör inga andra ändringar i det överklagade beslutet än att tiden då de i Miljönämndens beslut angivna efterbehandlingsåtgärderna skall vara utförda, vad gäller behandling av jordmassor, komplettering av tidigare gjord anmälan och komplettering med reviderat förslag till kontrollprogram, bestäms till sex månader efter delfäendet av detta beslut.

Redogörelse för ärendet

Miljönämnden i Hässleholms kommun beslutade den 16 maj 2007 att förelägga Troedsson & Nilsson AB (bolaget) att vidta följande efterbehandlingsåtgärder på fastigheten Mala 41:1, Gyllenlundsvägen 12, Mala:

1. Jordmassor i område enligt bolagets utredningar 2001 (H.A. :
: 2001-10-11 & 2001-11-08) med halt av arsenik (As) som överstiger 1 000 mg/kg TS (s k bumerangområdet) skall tas bort för behandling vid godkänd anläggning d v s deponi alternativt jordtvättanläggning.
2. Jordmassor i området enligt bolagets utredningar 2001 (H.A. :
: 2001-10-11 & 2001-11-08) med halt av As i haltintervallet > 40 – 1000 mg/kg TS (exkl bumerangområdet) skall solidifieras i befintligt skick enligt bolagets anmälan 2007-01-03 med kompletteringar eller med annan likvärdig metod. Anmälan skall dock ytterligare kompletteras med uppgifter om lakbarhet och utvärdering av slutprodukten beständighet samt risk för framtida miljöpåverkan av den kvarlämnade föroreningen.



Efterbehandlingsåtgärderna enligt ovan skall vara avslutade senast den 30 november 2007.

Miljönämnden beslutade vidare att förelägga bolaget att senast den 10 januari 2008 lämna in reviderat förslag till kontrollprogram avseende förekomsten i grundvatten av As, Cu och Cr.

Bolaget har överklagat beslutet och yrkat att föreläggandet vad gäller punkten 1 upphävs och att Länsstyrelsen beslutar att det sk bumerangområdet solidifieras i befintligt skick enligt anmälan om efterbehandling samt att tidpunkten vid vilken efterbehandlingsåtgärderna skall vara avslutade bestäms till ett år efter lagakraftvunnet beslut. Bolaget har därvid anförts i huvudsak följande. Miljönämndens beslut har enbart översänts till bolaget och inte till bolagets ombud i ärendet. Vidare har inte beslutet åtföljts av någon fullföljdshänvisning, vilket utgör en formell brist. Fastigheten Malm 41:1 har använts för industriellt ändamål i mer än 40 år. Den träimpregnering som orsakat den aktuella föroreningen bedrevs för 25 år sedan då det inte ställdes samma krav på verksamhetsutövaren som idag. Det är inte sannolikt att området i framtiden kommer att användas för annat ändamål än industri. Det område som är förorenat på fastigheten är begränsat och klart avgränsat och det föreligger inte heller någon nämnvärd risk att föroreningen sprids från området. Det finns inte några närliggande bostäder eller recipienter. Bedömningen av vilka efterbehandlingsåtgärder som är skäligen måste utgå från den pågående markanvändningen, vilken är industriell verksamhet. Målsättningen med efterbehandlingsåtgärder är att säkerställa att det förorenade området inte utgör någon risk för människors hälsa eller miljön. Bolaget förespråkar en efterbehandling genom solidifiering av hela det förorenade området på fastigheten och inte utgrävning eftersom risken för spridning av föroreningen minimeras. Kostnaden för en utgrävning och bortforsling av jordmassor för deponering är orimlig i förhållande till åtgärden att genomföra en solidifiering. Tidsaspekten och följsamhetskravet skall beaktas vid skälighetsbedömningen. Ansvaret är därför begränsat. Upphandling av efterbehandlingsåtgärder har inte inletts.

Skäl för beslutet

Av 2 kap 1 § miljöbalken (MB) framgår att alla som bedriver en verksamhet skall kunna visa att de förpliktelser som följer av hänsynsreglerna i 2 kap MB iakttas.



I 2 kap 3 § MB föreskrivs att alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd skall utföra de skyddsåtgärder, iakttä de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. I samma syfte skall vid yrkesmässig verksamhet användas bästa möjliga teknik. Dessa försiktighetsmått skall vidtas så snart det finns skäl anta att en verksamhet eller åtgärd kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller för miljön.

I 2 kap 7 § MB föreskrivs att kraven på hänsyn gäller i den utsträckning det inte kan anses orimligt att uppfylla dem. Vid denna bedömning skall särskilt beaktas nyttan av skyddsåtgärder och andra försiktighetsmått jämfört med kostnaderna för sådana åtgärder.

Av 2 kap 8 § MB framgår att alla som bedriver eller har bedrivit en verksamhet eller vidtagit en åtgärd som medfört skada eller olägenhet för miljön ansvarar till dess skadan eller olägenheten har upphört för att denna avhjälps i den omfattning det kan anses skäligt enligt 10 kap.

Enligt 26 kap 9 § MB får en tillsynsmyndighet meddela de förelägganden och förbud som behövs i ett enskilt fall för att denna balk samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken skall efterlevas. Mer ingripande åtgärder än vad som behövs i det enskilda fallet får inte tillgripas.

Enligt 26 kap 19 § MB skall den som bedriver verksamhet eller vidtar åtgärder som kan befaras medföra olägenheter för människors hälsa eller påverka miljön förlöpande planera och kontrollera verksamheten för att motverka eller förebygga sådana verkningar och genom egna undersökningar eller på annat sätt hålla sig underrättad om verksamhetens eller åtgärdens påverkan på miljön. Den som bedriver sådan verksamhet skall bl a lämna förslag till kontrollprogram eller förbättrande åtgärder till tillsynsmyndigheten, om myndigheten begär det.

Enligt 10 kap 1 § MB skall detta kapitel tillämpas på mark- och vattenområden samt byggnader och anläggningar som är så förorenade att de kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.



Enligt 10 kap 2 § MB är den som bedriver eller har bedrivit en verksamhet eller vidtagit en åtgärd som har bidragit till föroreningen ansvarig för efterbehandling av ett förorenat område.

Enligt 10 kap 4 § MB innebär efterbehandlingsansvaret att den ansvarige i skälighetsomfattning skall utföra eller bekosta de efterbehandlingsåtgärder som på grund av föroreningar behövs för att förebygga, hindra eller motverka att skada eller olägenhet uppstår för människors hälsa eller miljön. När ansvarets omfattning skall bestämmas skall det beaktas hur lång tid som har förflutit sedan föroreningen ägde rum, vilken skyldighet den ansvarige har att förhindra framtida skadeverkningar och omständigheterna i övrigt. Om en verksamhetsutövare visar att han bidragit till föroreningarna endast i begränsad mån, skall även detta beaktas vid bedömningen av ansvarets omfattning.

Av handlingarna i ärendet framgår bl a följande. Bolaget har i anmälan bl a den 3 januari 2007 redovisat efterbehandlingsåtgärder som bolaget avser vidta på fastigheten. Åtgärden består av solidifiering av föroreningen. Miljönämnden å sin sida avser med beslutet att hela området skall efterbehandlas men att området med de högre halterna, s k bumerangområdet, först skall saneras genom utgrävning och borttransport för efterbehandling av de förorenade massorna. Av tjänsteutlåtande från miljökontoret den 16 maj 2007 framgår bl a följande. Fastigheten Mala 41:1 utgör industrimark för träindustri. Under 1960-talet och fram till 1984 bedrevs även träskyddsbehandling med tryckimpregnering. För närvarande bedrivs palltillverkning av bolaget som även bedrev den tidigare träskyddsbehandlingen. I samband med uppställning av färdigimpregnerat trä i travar på lagerytor utomhus har viss förorening av tungmetaller, främst arsenik, koppar och krom uppkommit. Föroreningens omfattning har undersökts av sakkunnig i samband med utbyggnad av bolagets tillverkningslokaler. I samband med tillbyggnaden transporterades ca 1 000 kbm jordmassor till behandlingsanläggning för jordtvättning. Genomförda utredningar visar att föroreningar av tungmetaller främst As och Cu förekommer i ett område om totalt ca 3 800 kvm med halter i huvudsak mellan 40 och 1 000 mg/kg TS. I ett mindre bumerangformat område (höghaltsområdet, ca 500 kvm) som delvis sanerades år 2001-02 ligger halterna av As i huvudsak över 1 000 mg/kg TS. Den dominerande andelen av föroreningen finns i jordskiktet ner till ca 0,4 m. Det är dessa jordvolymen som bedömts kräva efterbehandling. Klassning av förorenad mark enligt Naturvårdsverkets generella riktvärden anger att halten av As för mindre känslig markanvändning, t ex



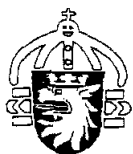
industrimark, inte bör överstiga 40 mg/kg TS. Halter av As i material och avfall som överstiger 1 000 mg/kg TS innebär att avfallet klassas som miljöfarligt. Miljökontoret har vid en beräkning av de kostnader som kan uppkomma utgått från att ca 425 ton jord (500 kvm, skikt 0,5 m, specvikt 1,7) med mycket hög föroreningshalt transporteras bort och jordtvättas, vilket skulle medföra en ungefärlig kostnad på ca 520 000 kr eller ca 310 000 kr för markskiktet 0,1-0,4 m under markytan. Kostnaderna kan reduceras, jämfört med bolagets kalkyl, genom att man inom saneringsområdet (ca 500 kvm) begränsar utgrävningen till ett skikt om högst 0,5 m under markytan och efter återställning solidifierar ytskiktet på samma sätt som i övriga delar enligt anmälan.

Tillräckliga skäl för att upphäva beslutet på formell grund har inte kommit fram i ärendet.

Det får anses klarlagt att det är bolagets tidigare träimpregneringsverksamhet som orsakat föroreningen. Bolaget har i egenskap av verksamhetsutövare haft faktiska och rättsliga möjligheter att vidta åtgärder beträffande den aktuella verksamheten och således ansvariga för att utföra en sanering. Vid en skälighetsbedömning enligt 10 kap 4 § MB finner Länsstyrelsen att även om föroreningen uppkommit under perioden mellan 1960 fram till 1984 och bolaget följde dåtidens krav har det inte kommit fram tillräckliga skäl för att jämka bolagets ansvar för de förelagda efterbehandlingsåtgärderna.

Vad gäller krav på komplettering av dels tidigare inlämnad anmälan om uppgifter om lakbarhet m m dels reviderat förslag till kontrollprogram avseende förekomsten av As, Cu och Cr i grundvattnet gör Länsstyrelsen följande bedömning. Med hänsyn till vad som kommit fram i ärendet avseende föroreningens utbredning inom området och eventuell påverkan på grundvattnet samt spridningsrisk finner Länsstyrelsen att föreläggandet att komma in med ovan nämnda kompletteringar inte är orimligt.

Mot bakgrund av de riktvärden Naturvårdsverket anger och att det vid utredning kommit fram att i det sk bumerangområdet förekommer halter av As i huvudsak över 1 000 mg/kg TS samt vad som i övrigt kommit fram finner Länsstyrelsen att Miljönämnden haft fog för bedömningen att förelägga bolaget att vidta de angivna efterbehandlingsåtgärderna samt komma in med de i föreläggandet angivna kompletteringarna. Någon annan omständighet som bör medföra att det



överklagade föreläggandet skall upphävas har inte heller kommit fram. Det överklagade föreläggandet bör därför inte ändras på annat sätt än att tiden för fullgörandet flyttas fram.

I den slutliga handläggningen av detta ärende har miljöhandläggare Mats Andersson, sektionen för miljöskydd-samhälle, deltagit.

114

Detta beslut kan överklagas hos Miljödomstolen i Växjö, se nedan.

Leif Nyberin
länsassessor

Expedition till

Miljönämnden i Hässleholms kommun

HUR MAN ÖVERKLAGAR TILL MILJÖDOMSTOLEN

Om Ni vill överklaga Länsstyrelsens beslut skall Ni skriva till Miljödomstolen, Växjö tingsrätt. Överklagandet skall dock skickas till Länsstyrelsen i Skåne län, Förvaltningsavdelningen, 205 15 MALMÖ.

Av överklagandet skall framgå vilket beslut Ni överklagar (ange diarienummer) och hur Ni vill att beslutet skall ändras. Ni bör också tala om varför Ni anser att beslutet skall ändras.

Skrivelsen skall undertecknas. Uppge även adress och telefonnummer. Om Ni har handlingar eller annat som Ni anser stöder Er uppfattning så bör Ni skicka med detta.

Länsstyrelsen måste ha fått Ert överklagande inom tre veckor från den dag Ni fick del av beslutet. Annars kan överklagandet inte tas upp till prövning.

Behöver Ni veta mer om hur Ni skall göra kan Ni kontakta länsstyrelsen, tel 040-25 20 00 (växel) eller få information på www.m.lst.se



§ 73

Mala 41:1

Förorenad mark – anmälan om efterbehandlingsåtgärd

Beslut

1. Miljönämnden förelägger Troedsson & Nilsson AB, organisationsnummer 556104-7290, att vidta följande efterbehandlingsåtgärder på fastigheten Mala 41:1, , Mala.

- Jordmassor i område enligt bolagets utredningar 2001 (HA 2001-10-11 & 2001-11-08) med halt av arsenik (As) som överstiger 1000 mg/kg Ts (bumerangområdet) skall tas bort för behandling vid godkänd anläggning d v s deponi alternativt jordtvättanläggning.
- Jordmassor i område enligt bolagets utredningar 2001 (HA 2001-10-11 & 2001-11-08) med halt av arsenik (As) i haltintervallet > 40 - 1000 mg/kg Ts (exkl bumerangområdet) skall solidifieras i befintligt skick enligt bolagets anmälan 2007-01-03 med kompletteringar 2007-03-15 eller med annan likvärdig metod. Anmälan skall dock ytterligare kompletteras med uppgifter om lakbarhet och utvärdering av slutprodukten beständighet samt risk för framtida miljöpåverkan av den kvarlämnade föroreningen.

Efterbehandlingsåtgärderna enligt ovan skall vara avslutade senast 2007-11-30.

2. Miljönämnden förelägger Troedsson & Nilsson AB, organisationsnummer 556104-7290, att senast 2008-01-10 lämna in reviderat förslag till kontrollprogram avseende förekomsten i grundvatten av arsenik (As), koppar (Cu) och krom (Cr).

Beskrivning av ärendet

Troedsson & Nilsson AB har i anmälan 2007-01-03 med kompletteringar 2007-03-15 redovisat efterbehandlingsåtgärder som bolaget avser vidta på fastigheten Mala 41:1.

Miljökontoret har skrivit tjänsteutlåtande 2007-05-08.

Sänt till:

Troedsson & Nilsson AB



Miljönämnden

Mala 41:1

Förorenad mark – anmälan om efterbehandlingsåtgärd

Förslag till beslut

1. Miljönämnden förelägger Troedsson & Nilsson AB, organisationsnummer 556104-7290, att vidta följande efterbehandlingsåtgärder på fastigheten Mala 41:1,

Mala.

- Jordmassor i område enligt bolagets utredningar 2001 (HA 2001-10-11 & 2001-11-08) med halt av arsenik (As) som överstiger 1000 mg/kg Ts (bumerangområdet) skall tas bort för behandling vid godkänd anläggning d v s deponi alternativt jordtvättanläggning.
- Jordmassor i område enligt bolagets utredningar 2001 (HA 2001-10-11 & 2001-11-08) med halt av arsenik (As) i haltintervallet > 40 - 1000 mg/kg Ts (exkl 'bumerangområdet') skall solidifieras i befintligt skick enligt bolagets anmälan 2007-01-03 med kompletteringar 2007-03-15 eller med annan likvärdig metod. Anmälan skall dock ytterligare kompletteras med uppgifter om lakbarhet och utvärdering av slutprodukten beständighet samt risk för framtida miljöpåverkan av den kvarlämnade föroreningen.

Efterbehandlingsåtgärderna enligt ovan skall vara avslutade senast 2007-11-30.

2. Miljönämnden förelägger Troedsson & Nilsson AB, organisationsnummer 556104-7290, att senast 2008-01-10 lämna in reviderat förslag till kontrollprogram avseende förekomsten i grundvatten av arsenik (As), koppar (Cu) och krom (Cr).

Skäl för det föreslagna beslutet

Miljöbalkens (SFS 1998:808) 2 kap, 3§, 7 - 8 §§, 10 kap, 1 - 2 & 4 §§ samt 26 kap 9 § & 19 §.

Sammanfattning

Troedsson & Nilsson AB har i anmälan 2007-01-03 med kompletteringar 2007-03-15 redovisat efterbehandlingsåtgärder som bolaget avser vidta på fastigheten Mala 41:1. Åtgärden består av solidifiering d v s fastläggning av föroreningen genom inblandning av en slagg (merit) och cement i det övre jord-



Datum
2007-05-08

Diarienummer
2001-000860

skiktet ner till ca 0,4 m under markytan. Detta härdar inom ca 1 vecka till en hård betongliknande kaka. Ovanpå detta skikt skall ett tätande bitumensskikt läggas ut. Härigenom utförs en efterbehandlingsåtgärd samtidigt som marken ges en hög bärlighet och i övrigt god funktion för transporter – lagerhållning av verksamhetens produkter.

Miljönämnden avser med beslutet att hela området skall efterbehandlas men att området med de högre halterna ('bumerangområdet' med As i huvudsak över 1000 mg/kg TS) först skall saneras genom utgrävning och borttransport för efterbehandling av de förorenade massorna. Bolaget har också uppfattat översänt beslutsförslag på detta sätt vilket framgår av yttrande 2007-05-03 till miljönämnden. I yttrandet från Troedsson & Nilsson AB anför bolaget bl a att utgrävning av massor inom det mest förorenade området och borttransport av dessa skulle medföra risk för spridning till ett större område. Dessutom är slutsatsen att endast detta område i så fall skulle bli aktuellt för efterbehandling. Man tycks mena att resten av den förorenade ytan då skulle lämnas i befintligt skick. Slutsatsen från Troedsson & Nilsson AB är att efterbehandling enligt deras anmälan är det miljömässigt bäst motiverade alternativet. Enligt miljökontorets bedömning kan riskerna med dammspridning av förorenat material i stort elimineras genom vattenbegjutning vilket också sannolikt måste ske vid arbetet med solidifieringen. Med anledning av ovan refererade yttrande har formuleringen i föreläggandets andra punkt preciserats.

Utredning i ärendet

Fastigheten Mala 41:1 utgör industrimark för träindustri. Under 1960-talet och fram till 1984 bedrevs även träskyddsbehandling med tryckimpregnering. Därefter har produktionen bestått av sågning i kombination med förädlingsverksamhet. För närvarande bedrivs palltillverkning av företaget Troedsson & Nilsson AB. Bolaget bedrev också den tidigare träskyddsbehandlingen.

I samband med uppställning av färdigimpregnerat trä i travar på lagerytor utomhus har viss förorening av tungmetaller, främst arsenik (As) och koppar (Cu) men även krom (Cr) uppstått i marken. Föroreningens omfattning undersöktes av sakkunnig konsult, med fältmätningar och laboranalyser, i samband med utbyggnad av bolagets tillverkningslokaler för lastpallar i trä. I samband med tillbyggnaden transporterades ca 1000 m³ (löst mått) jordmassor till behandlingsanläggning för jordtvättning. En mindre yta/volym lämnades kvar då den överbyggdes av ny betongplatta och byggnad.

Utredningarna visade att förorening av tungmetaller främst As och Cu förekommer i ett område om totalt ca 3 800 m² med halter i huvudsak mellan 40 och 1000 mg/kg Ts As. I ett mindre bumerangformat område som delvis sanerades år 2001 – 02 ligger halterna i huvudsak över 1000 mg/kg Ts av arsenik. Detta område utgör idag ca 500 m². Enligt översiktliga beräkningar som redovisats tidigare i ärendet uppgår mängden förorening till totalt ca 300 kg As och ca 120 kg Cu varav ca 30 % av föroreningen finns inom det sk höghaltsområdet ('bumerangområdet'). Den helt dominerande andelen av föroreningen



finns i jordskiktet ner till ca 0,4 m. Det är således dessa jordvolymen som bedömts kräva efterbehandling. Det naturliga jordmaterialet utgörs av isälvs-sediment (grovsilt eller sorterad, grövre mineraljord) som till viss del har ett tunt torvskikt på ca 0,5 meters djup.

Klassning av förorenad mark enligt Naturvårdsverkets generella riktvärden anger att halten av As för mindre känslig markanvändning, t ex industrimark, inte bör överstiga 40 mg/kg TS. Halten för känslig markanvändning och områden med grundvattenintressen är högst 15 mg/kg TS. Halter av As i material och avfall som överstiger 1000 mg/kg Ts innebär att avfallet klassas som farligt avfall.

Saneringsmål

Vid efterbehandling med solidifiering kan generella eller platsspecifika riktvärden inte tillämpas. Saneringsmålet bör dock vara att miljöpåverkan blir helt försumbar under ett mycket långt tidsperspektiv, flera hundra år. Grundvattenpåverkan utanför området bör inte förekomma från områdets förorening avseende de tungmetaller som finns i de förorenade massorna.

Ansvarsutredning

Bolaget har genom utförda åtgärder och den inlämnade anmälan åtagit sig saneringsansvar för området. Någon ifrågasatt annan part har man inte hänvisat till. Å andra sidan åberopar Troedsson & Nilsson AB att föroreningen är av sådan ålder att en viss jämkning är motiverad enligt 10 kap, 4 § miljöbalken.

Skälighetsbedömning

Troedsson & Nilsson AB:s kostnadsanalys redovisar en totalkostnad för solidifiering till ca 900 000 kr. Det alternativet medför inga transporter av jordmassor. Alternativet att transportera bort hela den förorenade jordvolymen för extern behandling och deponering skulle få en totalkostnad av ca 12 – 13 Mkr. Troedsson & Nilsson AB uppger då en behandlad jordvolym på ca 14 000 ton. Detta skulle innebära en marginalkostnad för extern behandling/deponering på ca 12 Mkr jämfört med solidifieringen, vilket då bedömts vara oskäligt.

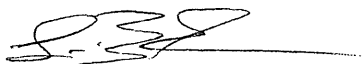
Miljökontoret har vid en intern jämförande kalkyl erhållit andra kostnader. En beräkning utifrån ca 425 ton jord (500 m², skikt 0,5 m, specvikt 1,7) med mycket hög föroreningshalt som transporteras bort och jordtvättas skulle medföra en ungefärlig kostnad på ca 520 000 kr (trp ca 275 kr/ton, återställning per ton jordmassa ca 140 kr, jordtvätt högst 800 kr/ton) eller ca 310 000 kr för markskiktet 0,1-0,4 meter under markytan. Stabilisering av hela området skulle totalt kosta ca 900 000 kr. Enligt yttrande 2007-04-12 från Troedsson & Nilsson AB krävs vid saneringsalternativet att ett större jordlager, djupare än 0,5 m, tas bort för att säkert få med all förorening d v s även jord med lägre föroreningshalt. Man eftersträvar i det fallet en 'helt ren yta' innan återställningsarbetena kan utföras. Enligt miljökontorets mening kan denna extrakostnad reduceras bort helt om man inom saneringsområdet, ca 500 m², begränsar utgrävningen till ett skikt om högst 0,5 m under markytan och efter återställningen solidi-

Datum
2007-05-08

Diarienummer
2001-000860

fierar ytskiktet på samma sätt som i övriga delar som angetts enligt anmälan.
Merkostnaden för att sanera bort den höghaltiga jorden blir således
ca 0,520 Mkr eller ca 36 % av totala behandlingskostnaden ca 1,420 Mkr (ca
25 % av tot 1,210 Mkr för lågalternativet 3 dm).

Miljökontoret



Sven-Inge Svensson
Miljöchef



Jan Rannek
Miljöinspektör